

Dyrektor Ruben Silva

Georg Friedrich Händel

MESJASZ

KONCERT NA BOŻE NARODZENIE

13 grudnia 2024 r. / godz. 19:00
Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Georg Friedrich Händel

MESJASZ

KONCERT NA BOŻE NARODZENIE

Joanna Sojka – sopran
Aneta Łukaszewicz – alt
Zbigniew Malak – tenor
Jakub Borgiel – bas

Poznański Chór Chłopięcy – dyrektor chóru **Jacek Sykulski**

Ruben Silva – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

” Naprawdę myślałem, że zobaczyłem całe niebo przede mną, i samego Wielkiego Boga

o Alleluja z Mesjasza Horatio Townsend

On jest mistrzem nas wszystkich – mówiono w jego czasach. Kompozytor, który pozo-
stał po sobie sławę twórcy natchnionego.
W swoich dziełach osiągnął ponadczasową,
uniwersalną wielkość.

Georg Friedrich Händel jest powszechnie uważany za drugiego, obok Bacha, wielkiego kompozytora późnego baroku. Tę pozycję zawdzięcza w równej mierze swojemu mistrzostwu jak i ogromnym rozmiarom swojej twórczości. Urodzony w tym samym roku co Bach, odnalazł sławę i fortunę w Londynie, jako królewski kompozytor i ulubieniec publiczności operowej. Angolicy uznali go za swojego kompozytora narodowego, choć Georg Friedrich Händel pochodził z Niemiec. Na stałe jednak osiadł w Anglii stając się najświetniejszym reprezentantem tzw. włoskiego stylu operowego i twórcą znakomitych oratoriów. To głównie z powodu fascynacji Anglików jego dziełami scenicznymi, wystawiono mu pomnik w Londynie. Stało się to jeszcze na 4 lata przed skomponowaniem przez niego arcydzieła czyli Mesjasza, który przyniósł mu bodaj największą sławę.

Händel cieszył się uwielbieniem jako organista i klawesynista. Był też kompozytorem na królewskim dworze i nauczycielem muzyki dzieci królewskich. Prowadził także w Londynie własne przedsiębiorstwo operowe, a po jego upadku podjął się organizacji regularnych sezonów oratoryjnych.

Spod jego pióra wyszło 29 oratoriów. Były one, podobnie jak opera osadzone w trzech aktach, z rozpisanymi recytatywami, rozbudowanymi ustępami instrumentalnymi oraz z akcją dramatyczną z wyraziście zarysowanymi postaciami. Partie chóralne w oratoriach urastają niemal do rangi partii solo-

wych. To one dźwigają wielkość dramatów. Są połączeniem angielskich tradycji sięgających Purcella, weneckiego polichóralizmu i niemieckiego ścisłego kontrapunktu. Händel nadał im jednak charakter monumentalny. Rozmaitość stosowanych środków prowadzi mistrzowskiej znajomości wszystkich ówczesnych i dawniejszych technik wielogłosowości. Jeśli pominąć oratoria o tematyce alegorycznej, pozostałe czerpią wątki bądź z mitologii bądź z Biblii.

Najstynniejsze oratorium *Mesjasz* powstało w zaledwie trzy tygodnie. Zawierało 260-stronic. Händel napisał je na specjalną okazję. Kompozytor został zaproszony do Dublina przez lorda – namiestnika Irlandii, aby poprowadzić tam kilka koncertów. Organizatorem koncertów było Towarzystwo Filharmoniczne, które zasadniczo dawało koncerty wyłącznie na cele dobroczynne. Dla Händla uczyniono wyjątek, rezerwując na cele filantropijne tylko jeden koncert, pozostałe oddając do jego osobistej dyspozycji. Ujęty dowodem uznania kompozytor, przyrzekł przedstawić w Dublinie coś ze swej *najlepszej muzyki*. Skomponował oratorium o tematyce biblijnej. Prawykonanie *Mesjasza* odbyło się 13 kwietnia 1742 roku w Music Hall in Fishamble Street. Entuzjastyczna recenzja głosiła: *nie ma wprost słów na opisanie szlachetnej rozkoszy wywołanej przez to dzieło w tłumie zebranych, zachwyconych słuchaczy. Wzniosłość, wspaniałość i subtelność w połączeniu z najbardziej budującym, majestatycznym słowem tekstu, działały porywająco i fascynująco*. Każda z trzech części dzieła podejmuje osobny wielki temat. Część pierwsza zawiera prorocstwo przyścia na świat Zbawiciela, o czym śpiewa chór *For unto us a Child is born*. Część

druga, zwieńczona słynnym chórem *Alleluja*, opowiada o życiu, ziemskim cierpieniu, śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa. Natomiast ostatnia część koncentruje się wokół zapowiedzi zbawienia ludzkości.

Każdy rozdział ilustrują chóry i pełne emocji partie solowe. Trąbki i perkusja, instrumenty charakterystyczne dla królewskich uroczystości w sposób szczególny wybrzmiewają w *Alleluja* oddającym wstąpienie zmartwychwstałego Chrystusa do Królestwa Niebieskiego. Istotą tej muzyki jest przesłanie dotyczące zbawienia, które manifestuje chwytające za serce piękne sopranowe solo: *I know that my Redeemer liveth (Wiem, że mój Zbawca żyje)*, niosąc poprzez muzykę obietnicę zbawienia. Ofiara Chrystusa, który dał siebie ludziom, ukoronowana jest muzycznie finałowym chóralnym *Amen*.

Mesjasz był jedynym dziełem od czasu osiedlenia się Händla w Anglii napisanym nie dla Londynu. Oratorium dyrygował osobiście Händel, wówczas pięćdziesięciosiedmioletni. Śpiewały połączone chóry dwóch kościołów: Chrystusowego oraz katedry św. Patryka. Obecni byli wicekról Irlandii, arcybiskup Dublina oraz inne czołowe osobistości miasta.

W Londynie, gdzie wykonanie *Mesjasza* odbyło się rok później atmosfera była zupeł-

nie odmienna. Dzieło zostało przyjęte chłodno, poza nielicznymi wyjątkami. Legenda zalicza do nich króla Jerzego II, który słysząc sławne dziś *Alleluja*, w uniesieniu wstał z miejsca zapoczątkowując tradycję, w myśl której Anglicy od tego czasu słuchają tego chóralnego *Wychwalajcie Pana* na stojąco.

Około 40 lat po premierze *Mesjasza* angielski muzykolog Charles Burney napisał: *To wielkie dzieło było słuchane we wszystkich częściach królestwa z rosnącym szacunkiem i zachwytem; nakarmiło głodnych, odziało nagich, pomogło sierotom i wzbogaciło kolejnnych kierowników oratoriów, bardziej niż jakakolwiek inna produkcja w tym czy jakimkolwiek innym kraju.*

Znaczenie *Mesjasza* w światowej literaturze muzycznej jest oczywiste. Dzieło to do dziś należy do najczęściej wykonywanych, najslawniejszych pozycji oratoryjnych. Błyskotliwy wybór tekstów dokonany przez Charlesa Jennensa, włączający do libretta starotestamentowe przepowiednie, Ewangelie czy fragmenty Księgi Objawienia dały możliwość pokazania kunsztu kompozytorskiego Händlowi i po wieki dzieło stało się triumfem ludzkiego geniuszu.

Tekst Danuta Synkiewicz

Aneta Łukaszewicz

Solistka Polskiej Opery Królewskiej. Absolwentka Akademii Muzycznej w Warszawie. Wykonywała oratoria Bacha, Händla, Vivaldiego, Pergolesiego, Mozarta, Rossiniego i in. Występowała m.in. z Michael'em Chance'm i Emmą Kirkby. Współpracowała z wieloma polskimi orkiestrami, m.in.: Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia „Amadeusz”, Polską Orkiestrą Radiową, Sinfonia Varsovia. Występuje w repertuarze kameralnym i pieśniarskim. W repertuarze ma pieśni Mozarta, Chopina, Moniuszki, Schumanna, Schuberta, Brahmsa, Paderewskiego, Mahlera i in. W jej repertuarze operowym znajduje się ponad 30 partii, m. in.: Ottavia w „Koronacji Poppei” C. Monteverdiego, Rosina w „Cyruliku Sewilskim” i Isabella we „Włoszce w Algierze” G. Rossiniego i wiele in. Debiutowała na scenie kameralnej Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie partią Filipiewny w „Eugeniuszu Onieginie” (2001). W latach 2004–2017 – solistka Warszawskiej Opery Kameralnej. W 2015 r. roku brała udział w prapremierze opery Leszka Moźdzera „Kant” (Pani Kant). Z Warszawską Operą Kameralną występowała w teatrach w Szwajcarii, Hiszpanii i Japonii.

Jakub Borgiel

Baryton, pochodzący z Katowic. Ukończył Akademię Muzyczną im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Studiuje w Hochschule für Musik in Karlsruhe. Stypendysta Mozart Gesellschaft w Dortmundzie. Laureat ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów wokalnych. Wykonywał m.in. partię Eneasza w operze „Dydona i Eneasza” H. Purcella, partię Toantesa w filmowej realizacji opery „Issipile” A. Bioniego wyprodukowanej przez Operę na Zamku w Szczecinie oraz partię Polifema w operze „Acis i Galatea” G. F. Händla. Brał udział w nagraniu płyty z pieśniami I. J. Paderewskiego – „W hołdzie mistrzowi tonów” (DUX, 2021). Koncertował z orkiestrami symfonicznymi Filharmonii Śląskiej, Sudeckiej, Podkarpackiej oraz Filharmonii Zabrzeńskiej. Współpracował z Capellą Cracoviensis i Śląską Orkiestrą Kameralną.

Zbigniew Malak

Śpiewak operowy, tenor, absolwent Uniwersytetu Muzycznego F. Chopina w Warszawie. Występował m.in. w Teatrze Wielkim–Operze Narodowej w Warszawie, Operze Narodowej w Pradze, Operze Narodowej w Brnie, Polskiej Operze Królewskiej, Warszawskiej Operze Kameralnej. Koncertował m.in. w Filharmonii Krakowskiej, Warmińsko–Mazurskiej, Poznańskiej oraz w Thomaskirche w Lipsku. Współpracuje z Capellą Cracoviensis, występował m.in. na festiwalu Opera Rara w Krakowie oraz na festiwalu Tage Alter Musik w Ratyzbonie. W swoim repertuarze posiada m.in. role: Tamina w „Czarodziejskim Flecie” i Don Ottavia w „Don Giovannim” W. A. Mozarta, Ismaela w „Nabucco” G. Verdiego. Wykonuje także muzykę oratoryjną–kantatową: „Magnificat” oraz kantaty J. S. Bacha, „Mesjasza” i „Samsona” G. F. Händla, „Requiem” i „Mszę koronacyjną” W. A. Mozarta, „Stworzenie świata” J. Haydna i in. Pracował z takimi dyrygentami jak: Stefan Soltesz, Kazushi Ono, Michał Klauza, Łukasz Borowicz i wieloma in. Współpracował z wybitnymi reżyserami, m.in.: Mariuszem Trelińskim, Michałem Znanieckim, Krzysztofem Garbaczewskim.

Joanna Sojka

Ukończyła Akademię Muzyczną w Krakowie. W latach 2016–17 studiowała u Petera Kooij oraz Kathariny Rössner–Stütz w Hochschule für Künste Bremen. Występuje w Polsce i za granicą m.in.: z Sinfonietką Cracovią, Oh! Orkiestrą Historyczną, Capellą Cracoviensis, Wrocławską Orkiestrą Barokową, Baroque Collegium 1685, Weser–Renaissance Bremen. Występowała pod batutą takich dyrygentów, jak: Marc Minkowski, Rinaldo Alessandrini, Joshua Rifkin, Dirk Vermeulen. Ważne miejsce w repertuarze artystki zajmują partie operowe: Euridice „Orfeo ed Euridice” – Ch. W. Gluck; Królowa Nocy „Czarodziejski Flet”, Ilia „Idomoneo”, Zerlina „Don Giovanni”, Susanna „Wesele Figara” – W. A. Mozart oraz wiele in.; a także muzyka oratoryjna m.in. „Mesjasz”, „Samson”, „Stworzenie Świata”, „Wielka Msza c–moll” KV 427, „Pory Roku”, „Carmina Burana” i pieśni polskie oraz zagraniczne. Wykonuje muzykę filmową. Wśród jej osiągnięć znalazły się m.in.: wokaliza z filmu „Dziwne wrota” (muz. W. Kilar), fragmenty solowe ze ścieżek do filmów „Władca pierścieni”, „Tytus Andronicus”, „Incepcja”, „Princess Mononoke”. W 2021 r. ukazał się debiut zespołu Classic Duo „Pieśni nieznanne” (duet J. Sojki z pianistą Gajuszem Kęską) z pieśniami polskiego kompozytora E. Pankiewicza.

Jacek Sykulski

Doktor sztuk muzycznych, kompozytor, dyrygent i chórmistrz. Ukończył Akademię Muzyczną w Poznaniu. W 1996 r. został dyrygentem Chóru Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Od 2003 r. dyrektor Poznańskiego Chóru Chłopięcего. Prowadzone przez niego zespoły występowały na całym świecie, w najbardziej prestiżowych salach koncertowych i kościołach Europy, Kanady, St. Zjednoczonych, Boliwii, Chin, Japonii i Tajwanu. Jest autorem ponad stu kompozycji chóralnych, wykonywanych przez wiele renomowanych chórów i zespołów, m.in. Rias Kammerchor, Taipei Male Choir, NFM Choir. Za swoją działalność artystyczną został odznaczony m.in. Wielką Pieczęcią Miasta Poznania, srebrnym i brązowym medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, przyznanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Złotym Krzyżem Zasługi, za wybitne zasługi dla Województwa Wielkopolskiego.

Poznański Chór Chłopięcę

Powołany 1 września 2003 r. Jego początki sięgają 1945 r. Założycielem chóru był Jerzy Kurczewski – dyrygent i pedagog, twórca istniejącej od 1957 r. jedynej w Polsce szkoły chóralnej. Jego Poznański Chór Chłopięcę koncertował ponad 2200 razy w wielu krajach na 4 kontynentach. Brał udział w licznych prestiżowych festiwalach muzycznych, występował m.in. w Carnegie Hall, Filharmonii Berlińskiej, Wiedeńskim Musikverein. Od 2003 r. dyrektorem nowego Poznańskiego Chóru Chłopięcęgo jest Jacek Sykulski – kompozytor i dyrygent. W ostatnich latach Poznański Chór Chłopięcę występował w wielu krajach Europy oraz w Boliwii, Japonii, St. Zjednoczonych, Chinach i na Tajwanie. Brał udział w prestiżowych festiwalach muzycznych, występował m.in. w Filharmonii Berlińskiej, Wiedeńskim Musikverein, Konzerthaus Berlin, Berliner Dom, Notre Dame w Paryżu, Gewandhaus w Lipsku, Rudolfinum w Pradze, czy Matsumoto Harmony Hall w Japonii. W 2012 r. zespół został wyróżniony za swoje dokonania artystyczne nagrodą Honorowej Perły Kultury, a w 2014 r. oraz w 2021 r. odebrał nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ruben Silva

Dyrektor Filharmonii Kaliskiej. Ukończył Akademię Muzyczną F. Chopina w Warszawie. Laureat wielu konkursów dyrygenckich. Odznaczony przez Prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi za całokształt osiągnięć artystycznych (2012). Dyrygował orkiestrami na całym świecie, dokonał wielu prawykonaw światowych dzieł współczesnych kompozytorów polskich oraz licznych nagrań archiwalnych polskiej muzyki XIX, a także XX i XXI wieku. Był dyrektorem artystycznym Opery Wrocławskiej, Opery Krakowskiej, Filharmonii Koszalińskiej, kier. muz. Teatru Wielkiego w Łodzi. Od 1983 do 2018 roku związany z Warszawską Operą Kameralną, od 2013 roku był jej dyrektorem artystycznym. W 2017 roku był dyrygentem Polskiej Opery Królewskiej w Warszawie. Był dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Sinfonia Baltica w Słupsku (2018–2021). Prowadził kilkadziesiąt premier operowych, operetkowych i musicalowych w wielu polskich i europejskich teatrach. We wrześniu 2024 r. z okazji jubileuszu 40-lecia pracy artystycznej został odznaczony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

FILHARMONIA KALISKA

Ruben Silva – pierwszy dyrygent

Skład orkiestry

Skrzypce

Jakub Śmigielski – koncertmistrz,
Aleksandra Gluch – koncertmistrzyni,
Andrzej Stańczyk – zastępca koncertmistrza,
Izabela Garyantesiewicz – prowadząca grupę II,
skrzypiec, Kamila Śmigielska – lider,
Beata Dobak, Jacek Fabiniak, Arkadiusz Hylewski,
Małgorzata Kozera, Paweł Kulczycki,
Heghine Mkrtchyan, Natalia Pawłowska, Maria
Sienkiewicz-Chrześcijanek, Aleksandra Śmieja,
Irena Świątek, Irena Piechota

Altówki

Barbara Krawczyk – prowadząca grupę,
Szymon Pótorak – zastępca prowadzącej grupę,
Aleksandra Kwecik, Katarzyna Niemczyk,
Patriciu Cristian Pitis, Anna Zakrzewska

Wiolonczele

Joanna Bara – koncertmistrzyni,
Piotr Łyszczorz – koncertmistrz,
Adrianna Ciemińska, Bartłomiej Fromm,
Luba Galas, Iwona Gorgol

Kontrabasy

Radosław Maniak – prowadzący grupę,
Maria Szymkiewicz – zastępczyni prowadzącego
grupę, Konstantin Kniazyszczce, Tobiasz Michna

Flety

Zuzanna Borowiecka, Kinga Bruder,
Sonia Sikorska, Izabela Lewek

Oboje

Barbara Jamroziak, Katarzyna Kulczycka,
Paweł Synkiewicz

Klarnety

Piotr Lewek, Marek Maciejewski,
Bartłomiej Dobrowolski, Jacek Piekielny

Fagoty

Nikodem Antosik, Henryk Jamroziak,
Jacek Płóciennik

Waltornie

Włodzimierz Galas, Katarzyna Kwiatkowska,
Marek Kubera, Katarzyna Karpińska,
Aleksander Staryniec

Trąbki

Mikhail Bachyla, Krzysztof Kwiatkowski,
Wojciech Musiał, Jakub Spychaj

Puzony

Przemysław Chmielewski, Olof Knockenhauer,
Tomasz Banasiak, Maciej Chyży

Instrumenty perkusyjne

Bartosz Bindel – kierownik sekcji perkusji,
Romuald Boguszewicz

Inspektor orkiestry

Patriciu Cristian Pitis

Bibliotekarze

Jacek Fabiniak, Jacek Piekielny

Muzycy gościnni

Andrzej Bączyk – klawesyn

Zapraszamy na koncert familijny

Jazz kolęda, kolęda!

20 grudnia 2024 / 19:00

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Małgorzata Biniak – wokali
Maciej Bąk – fortepian, aranżacje
Tobiasz Michna – gitara basowa, kontrabas

W programie polskie kolędy w jazzowych aranżacjach.

Kwartet Calisia

Andrzej Stańczyk – skrzypce
Paweł Kulczycki – skrzypce
Szymon Pótorak – altówka
Piotr Łyszczorz – wiolonczela

Dołącz do nas!

 @Filharmonia.Kaliska

 filharmonia_kaliska

Bilety:

normalny: **70 zł**

ulgowy: **60 zł**

Filharmonia Kaliska

Instytucja Kultury Miasta Kalisza
al. Wolności 2, 62-800 Kalisz
tel. 62 767 64 90
www.filharmoniakaliska.pl

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aula im. prof. J. Rubińskiego WPA UAM w Kaliszu
ul. Nowy Świat 28-30

Bilety do nabycia w sprzedaży internetowej oraz w kasie Filharmonii Kaliskiej przy al. Wolności 2, tel. 62 757 07 48, od wtorku do piątku w godz. 12:00 do 17:00, w dniu koncertu w godz. 12:00 do 15:00 oraz w miejscu wydarzenia na godzinę przed jego rozpoczęciem.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Instytucja Kultury Miasta Kalisza współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

